

south african
human
rights
commission

Dintlha ka
SAHRC

NALANE E KGUTSHWANE

(SAHRC) (Khomishene ya Ditokelo tsa Botho ya Aforika Borwa) e hlomamisitswe ka la 2 Mphalane 1995 tlasa Molao wa nakong eo wa Molao wa 54 wa 1994 wa Khomishene ya Ditokelo tsa Botho, oo haesale nako eo o ileng wa fediswa mme wa nkelwa sebaka ke Molao wa 40 wa 2013 wa Khomishene ya Ditokelo tsa Botho wa Aforika Borwa.

Molao wa 40 wa 2013 wa Khomishene ya Ditokelo tsa Botho wa Aforika Borwa o dumella popeho, matla le mesebetsi ya South African Human Rights Commission.

Molaotheo wa Riphaboliki ya Aforika Borwa wa 1996 o amohetswe ke Seboka sa Molaotheo ka la 8 Motshehanong 1996. Molaotheo ke molao o phahameng ka ho fetisisa lefatsheng mme o amohetswe ho fedisa dikarohano tsa nako e fetileng le ho theha setjhaba se itshetlehileng ka bohlokwa ba demokerasi, ho sebeletsa setjhaba ka toka le ditokelo tsa botho tsa motheo.

Molaotheo o dumella ho thehwa ha diinstitushene ho matlafatsa demokerasi le ho tshehetsa ditokelo tsa botho. Diinstitushene tsena di tsebahala e le diinstitushene tsa kgaolo ya 9. SAHRC ke e nngwe ya diinstitushene tse thehilweng jwalo e le mokgatlo o ikemetseng ho tshehetsa, ho sireletsa le ho beha leihlo ditokelong tsa botho Aforika Borwa.

TAELO YA SAHRC

SAHRC ke institushene e ikemetseng mme ha se lefapha la mmuso, ntle le taba ya hore e fumana ditjhelete mmusong. SAHRC ha se mokgatlo a dipolotiki mme ha e tshehetse kapa ho ntshetsa pele mohopolo ofe kapa ofe wa mokgatlo ofe kapa ofe wa dipolotiki.

SAHRC e ikarabella Molaotheong le molaong le Sebokeng sa Naha sa Palamente ya Aforika Borwa.

SAHRC e fumana thomo ya yona Molaotheong moo Karolo ya 184 ya Molaotheo e dumelang hore Khomishene e tlameha ho:

- Tshehetsa tlhompheo ya ditokelo tsa botho le tlwaelo ya ditokelo tsa botho
- Tshehetsa tshireletso, ntshetsopele le phethahatso ya ditokelo tsa botho le;
- Beha leihlo le ho lekola phethahatso ya ditokelo tsa botho Riphaboliking.

Palamente e amohetse molao wa naha ka sebopeho sa South African Human Rights Commission Act 40 of 2013 e nehang SAHRC matla a hlokehang ho etsa hore e kgone ho etsa mesebetsi ya yona. Ho ya ka Molao, SAHRC e na le matla a hlokehang ho etsa mesebetsi ya yona, e kenyeletsang matla a ho:

Batlisisa le ho beha ka phethahatso ya ditokelo tsa botho;

Nka mehato le ho tlisa tokiso e loketseng moo ho sa phethahatswang ho ya ka ditokelo tsa botho;

Etsa dipatlisiso le

Ho ruta.

Selemo se seng le se seng SAHRC e hloka mafapha a amehang a mmuso hore a e fe lesedi ka mehato eo mafapha a mmuso a e nkileng phethahatsong ya ditokelo tse kentsweng Biling ya Ditokelo tse mabapi le matlo, tlhokomelo ya bophelo, dijo, metsi, polokeho ya setjhaba, thuto le tikoloho.

SAHRC e na le matla le mesebetsi ya tlatsetso jwalo ka ha e behetswe ke molao o mong wa naha, o kenyeletsang Molao wa 2 wa 2000 wa Tshehetso ya Tekano le Ho thibelwa ha Kgethollo e Sa lokang (PEPUDA) le Molao wa 3 wa 2000 wa Tshehetso ya Tsamaiso e etswang ka Toka (PAJA)

Dikomishenara

SAHRC e thehilwe ka Dikomishenara le Ofisi ya Mokgatlo o moholo wa Dinaha tsa matjhabeng. Boetapeleng ba modulasetulo, Dikomishenara di etella moralo pele le ho tataisa ofisi ya mokgatlo o moholo wa dinaha tsa matjhabeng ka ho netefatsa hore dipholisi, mananeo le disebediswa tse abilweng di tsamaellana le ponelopele ya mokgatlo.

Dikomishenara kaofela di hirwa ke Poresidente nako ya dilemo tse supileng e ka ntjhafatswang hanngwe.

SAHRC e na le Dikomishenara tse 8. Komishenara e nngwe le e nngwe e filwe karolo e itseng ya ditokelo tsa botho. Khomishene e hlwaya dikarolo tse itseng tsa ditokelo tsa botho tseo e leng tsa bohlokwa le tse amanang le ditaba tseo ho buuwang ka tsona haholo tsa ditokelo tsa botho naheng.

Advokheiti. Bongani Majola

Advokheiti. Priscilla Jana

Advokheiti. Mohamed Ammermia

Advokheiti. André Gaum

Mof/tsn. Angie Makwetla

Advokheiti. Bokankatla Malatji

Mong. Chris Nissen

Mong. Jonas Sibanyoni

1. Advokheiti. Bongani Majola

Modulasetulo

Karolo eo ho tshohlwang ka yona: Tlhokomelo ya Maphelo le Ho falla

2. Advokheiti. Priscilla Jana

Motlatsamodulasetulo

Karolo eo ho tshohlwang ka yona: Kgethollo ya morabe le Tekatekano

3. Advokheiti. Mohamed

Ammermia

Karolo eo ho tshohlwang ka yona: Phumantsho ya Matlo le Ho sebeletswa ka Toka

4. Advokheiti. André Gaum

Karolo eo ho tshohlwang ka yona: Thuto

5. Mof/tsn. Angie Makwetla

Karolo eo ho tshohlwang ka yona: Ditokelo tsa Bana

6. Advokheiti. Bokankatla Malatji

Karolo eo ho tshohlwang ka yona: Boqhwalu le Batho ba Baholo

7. Mong. Chris Nissen

Karolo eo ho tshohlwang ka yona: Mehlodi ya Tlhaho, Phethahatso ho ya ka Molao le Tikoloho

8. Mong. Jonas Sibanyoni

Karolo eo ho tshohlwang ka yona: Ntshetsopele ya Dibaka tsa mahae le Tokelo ya Ho ba le dijo

Ofisi ya Mokgatlo o moholo wa Dinaha tsa matjhabeng

Ofisi ya bongodi e na le basebetsi ba SAHRC, kantle ho Dikomishenara. Ofisi ya Bongodi e filwe boikarabelo ba ho kenya moralo wa mokgatlo tshebetsong le ho phethahatsa taelo ya SAHRC mme e etelletswa pele ke Ofisiri e Kgolo ya Phethahatso, Advokheiti. Tseliso Thipanyane. SAHRC e na le diofisi diporovenseng tse 9 kaofela.

Ditlletlebo tse ka batlisiswang ke SAHRC

SAHRC e na le taelo ya ho tsamaisa kapa ho etsa hore ho patlisiso efe kapa efe e etswe:

- Ha ho amohelwa tletlebo kगतellong efe kapa efe ya mabarebare ya tokelo ya bohlokwa kapa,
- Ntle le ho kotjwa kगतellong efe kapa efe e belaelwang kapa tshosetso ya tokelo ya motheo.

Ditlletlebo tseo SAHRC e sa sebetsanang le tsona

SAHRC ha e na taelo ya molao ya ho sebetsana le ditlletlebo tse mabapi le tsamaiso kapa dintho tse siilweng tse etsahetseng pele ho la 27 Mmesa 1994.

SAHRC e ka hana tletlebo efe kapa efe e:

- Itshetlehileng ka mabarebare, diphelelo tse se nang bopaki tse phatlalatswang ke boraditaba. SAHRC e ka etsa patlisiso ya ho netefatsa pelaelo efe kapa efe ya tlolo ya molao ya tokelo ya bohlokwa e behwang ke boraditaba kapa e fumanweng mohloding ofe kapa ofe; mme ha ho netefatswa mabarebare a jwalo a tlameha ho sebetswa ho ya ka Molao wa SAHRC.
- E hlahiswa/buuwa ka puo e hloko-fatsang, e utlwisang bohloko, e sa bontsheng tlhompheho kapa e sehollang diphelelo. SAHRC e ka sheba tletlebo botjha haeba puo e jwalo e tloswa.

- Ke sesosa sa ngangisano ka pele ho lekgotla la dinyewe, bonamodi le mokgatlo ofe kapa ofe wa molao o nang le motjha wa ho rarolla dingangisano tsa ka hare kapa e rarollwa mekgeng ka bobedi kapa moo ho nang le kahlolo ditabeng tse leng tletlebong kapa tse fumanweng ke lekgotla le jwalo la dinyewe, bonamodi, mokgatlo wa molao kapa mokgatlo o mong.
- Ke tletlebo ya motho ya sa tsejweng. SAHRC e ka iketsetsa dipatlisiso ho sa etswa kopo efe kapa efe, ho netefatsa ho hata kwa ho belaellwang ha tokelo ya bohlokwa mme ha ho fumanwa bopaki, SAHRC e ka sebetsana le tletlebo ho ya ka Molao wa SAHRC.
- E bonwa e se bohlokwa, e sa utlwisisehe, e sa hlokehe le ho sa tshwanele ditokelo tsa motheo kapa e sa phethahatse ho ya ka dipehelo tsa Molao wa SAHRC.
- E entswe ka mora ho feela ha nako ya dilemo tse tharo ho tloha letsatsing leo kगतello e belaellwang ya tokelo ya motheo e etsahetseng ka lona.

Moo ho ka etswang ditletlebo

Tletlebo e ka etswa ofising efe kapa efe ya SAHRC porovenseng moo kगतello e belaellwang ya tokelo ya motheo e etsahetseng. Motho a ka etsa tletlebo ka seqo, ka mohala, ka ho ngola kapa ho tlatsa foromo ya kopo e fumanehang ka marangrang a dikhomphyutha ho: www.sahrc.org.za

Ke mang ya ka etsang tletlebo

- Motho ofe kapa ofe ya etsang molemong wa hae;
- Motho ofe kapa ofe ya etsetsang motho e mong ya sa kgoneng ho etsa tletlebo lebitsong la hae;
- Motho ofe kapa ofe ya etsang dintho jwalo ka setho kapa molemong wa sehlopha sa batho ba itseng;
- Motho ofe kapa ofe ya etsang dintho molemong wa setjhaba;
- Mokgatlo ofe kapa ofe o etsang dintho molemong wa ditho tsa oona.

Dintho tse fihlelletsweng ke SAHRC

SAHRC haesale e thehwa, e bile le seabo tlhokomedisong le phethahatsong ya ditokelo tsa botho Aforika Borwa ka ho:

- Ho etsa dipatlisiso ditletlebong le botsa setjhabeng ka ditlolo tsa molao tse atileng ditokelong tsa botho;
- Ho beha leihlo dinyeweng tse kgolo tsa ditlolo tsa ditokelo tsa botho le ho tswela pele ha tsona makgotleng a dinyewe;
- Ho beha leihlo le ho behela Palamente ka kgatelepele ya mmuso phethahatsong ya ditokelo tse amanang le moruo setjhabeng tsa batho kaofela ba Aforika Borwa;
- Ho tshwara dikopano tsa boitjhoriso, mananeo a thupello, thuto ya setjhaba le matsholo a ntlafatsang maphelo a setjhaba, dikopano tseo ho fanwang ka lesedi ho tsona le ditekelo;

- Ho hlophisa le ho aba dibuka le diphatlalatso ka ditokelo tsa botho;
- Ho beha leihlo le ho tshehetsa tshebediso ya Promotion of Access to Lesedi Act (PAIA) le Promotion of Equality and the Prevention Unfair Discrimination Act (Molao o tshehetsang Tekatekano le Molao wa Ho thibela Kgethollo (PEPUDA);
- Ho beha leihlo bophatlalatsing ba ditaba ho sheba ditaba tsa ditokelo tsa botho;
- Ho nka karolo le ho ba le seabo phatlalatsong ya ditokelo tsa botho boemong ba lebatowa, ba naha le ba dinaheng tsa matjhaba.

Pehelo e fumaneha websaeteng ya www.sahrc.org.za

Dintlha tsa Ho iteanya le bona

DIOFISI TSA POROVENSE

Kapa Botjhabela

Aterese: Mokato wa 4 Oxford house,
86 Oxford street, East London, 5200
Mohala: 043 722 7828/21/25 | Fekse: 043 722
7830

Motsamaisi Porovenseng *Mong Abongile Sipondo*

Iteanye le: Yolokazi Mvovo
Imeile: ymvovo@sahrc.org.za

Free State

18 Keller Street, Bloemfontein
Mohala: 051 447 1130 | Fekse: 051 447 1128

Motsamaisi Porovenseng *Mr. Thabang Kheswa*

Nomoro ya ho iteanya le yena: Alinah
Khompeli
Imeile: akhompeli@sahrc.org.za

Limpopo

First Floor, Office 102, Library Garden Square,
Corner of Schoeman and
Grobler Streets, Polokwane
Mohala: 015 291 3500 | Fekse: 015 291 3505

Motsamaisi Porovenseng *Mr Victor Mavhidula*

Nomoro ya ho iteanya le yena: Mahlatse
Ngobeni
Imeile: mngobeni@sahrc.org.za

Northern Cape

45 Mark and Scot Road,
Ancorley Building, Upington
Mohala: 054 332 3993/4 | Fekse: 054 332 7750

Motsamaisi Porovenseng *Ms Chantelle Williams*

Nomoro ya ho iteanya le yena: Zukiswa Louw
Imeile: zlouw@sahrc.org.za

Western Cape

7th Floor ABSA building,
132 Adderley Street, Cape Town
Mohala: 021 426 2277 | Fekse: 021 426 2875

Motsamaisi Porovenseng *Adv Lloyd Lotz*

Nomoro ya ho iteanya le yena: Shafeeqah Salie
Imeile: ssalie@sahrc.org.za

Ofisi ya Gauteng

Mokatong wa 2, Braampark Forum 3,
33 Hoofd Street, Braamfontein
Mohala: 011 877 3750 | Fekse 011 403 0668

Motsamaisi Porovenseng *Mong. Buang Jones*

Nomoro ya ho iteanya le yena: Nthabiseng
Kwaza
Imeile: nvkwaza@sahrc.org.za

KwaZulu-Natal

First Floor, 136 Margaret Mncadi, Durban
Mohala: 031 304 7323/4/5 | Fekse: 031 304
7323

Motsamaisi Porovenseng *Ms Tanuja Munnoo*

Nomoro ya ho iteanya le yena: Kathleen
Boyce
Imeile: kathleenboyce@sahrc.org.za

Mpumalanga

4th Floor Carltext Building,
32 Bell Street, Nelspruit
Mohala: 013 752 8292 | Fekse: 013 752 6890

Motsamaisi Porovenseng *Mr Eric Mokonyama*

Nomoro ya ho iteanya le yena: Carol
Ngwenyama
Imeile: cngwenyama@sahrc.org.za

North West

25 Heystek Street, Rustenburg
Mohala: 014 592 0694 | Fekse: 014 594 1069

Motsamaisi Porovenseng *Ms Mpho Boikanyo*

Nomoro ya ho iteanya le yena: Poppy
Mochadibane
Imeile: pmochadibane@sahrc.org.za

O ka iteanya le SAHRC jwang

Forum 3, Braampark Office Park, Braamfontein
Johannesburg

Nomoro ya Mohala: 011 877 3600

www.sahrc.org.za

Imeile: info@sahrc.org.za

complaints@sahrc.org.za

Twitter: @SAHRCommission

Facebook: SA Human Rights Commission

